

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1418/19-J

Název	Základní škola a mateřská škola Svratka, příspěvková organizace
Sídlo	Partyzánská 310, 592 02 Svratka
E-mail	skola@svratka.cz
IČ	48 894 214
Identifikátor	600 130 266
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Kopecká
Zřizovatel	obec Svratka
Místo inspekční činnosti	Partyzánská 310, Svratka
Termín inspekční činnosti	23. 10. – 1. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. a) získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy zapsané do školského rejstříku, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy,

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Svratka, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v mateřské škole vzdělávalo ve třech homogenních třídách 60 dětí ve věku od dvou do sedmi let. V posledním roce před zahájením povinné školní docházky bylo 21 dětí, z toho šest dětí s odloženou povinnou školní docházkou a dvě děti s potřebou podpůrných opatření. Deset dětí bylo ve věku od dvou do tří let. V základní škole se v 8 třídách (4. a 5. ročník je spojený) vzdělávalo 151 žáků. Školní družina má dvě oddělení s celkem 45 účastníky zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve své práci vychází ředitelka školy ze stručné a obecně formulované koncepce, která je pouze částečně rozvedena ve školních vzdělávacích programech. Při plnění stanovených cílů je škola úspěšnější zejména v oblastech péče o prostředí školy, kde úzce spolupracuje se zřizovatelem, v podpoře vztahů s rodiči a v informování veřejnosti. Nedostatkem je, že koncepční záměry nepokrývají všechny součásti subjektu. Dlouhodobé cíle, které jsou uvedeny ve školním vzdělávacím programu mateřské školy nevycházejí z analýzy skutečného stavu a nekorrespondují ve všech případech s vlastními potřebami školy, zejména ve vztahu k vizi, organizaci, průběhu a vyhodnocování předškolního vzdělávání. Učitelky mateřské školy se záměry nejsou plně ztotožněny a jejich povědomí o směřování školy je nízké.

Od poslední inspekční činnosti se snížila úroveň monitoringu, vyhodnocování práce mateřské školy a přijímání účinných opatření ke zlepšení stavu. Ředitelka nastavila některá pravidla fungování činnosti mateřské školy nejednoznačně či s nízkou efektivitou například v oblasti vedení (nejednoznačnost delegovaných kompetencí) a organizaci provozu, kontrolní a hospitační činnosti, dalšího vzdělávání, činnosti pedagogické rady jako poradního orgánu ředitelky či vyhodnocování úspěšnosti realizace školního vzdělávacího programu.

V době inspekční činnosti nebyl plně respektován biorytmus dvouletých dětí a také dětí v povinném ročníku předškolního vzdělávání (dále nejstarších). Tento stav se týkal především pozdního (u dvouletých dětí), nebo u nejstarších dětí příliš časného oběda a v důsledku toho kráceného pobytu venku. Pozitivní je naopak skutečnost, že byla změněna dříve nevhodná organizace zájmových činností.

Metodické řízení výuky je účinné pouze částečně. Zpětná vazba učitelkám v mateřské škole byla spíše formální a málo motivační. Pedagogický rozvoj v mateřské škole je sice vedením školy podněcován, avšak zpravidla bez návaznosti na skutečné výsledky vyhodnocování předškolního vzdělávání, procesů řízení školy a efektivních dopadů na zkvalitňování vzdělávání. Výsledky hospitační činnosti v základní škole jsou pouze projednávány s jednotlivými vyučujícími, chybí souhrnné zhodnocení, vyvození odpovídajících závěrů a přijímání konkrétních opatření. Jednání pedagogické rady a metodických orgánů jsou především zaměřena na řešení organizačních záležitostí, chybí postupy, jak realizovat účinnější výchovné a vzdělávací strategie deklarované ve školním vzdělávacím programu. Nižší efektivita řízení v této oblasti se v základní škole částečně negativně projevila v nejednotných postupech vyučujících a v rozdílné účinnosti hospitovaných hodin prvního a druhého stupně.

Jedna z pěti učitelek v mateřské škole je začínající učitelka. Byla formálně zaškolená a nadále jí je poskytována podpora kolegyněmi a ředitelkou. Složení pedagogického sboru základní školy je dlouhodobě stabilní, sbor je plně kvalifikovaný.

Při organizování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků postupuje ředitelka školy plánovitě. Reaguje mimo jiné na skutečnost, že vzhledem k velikosti školy nelze zabezpečit výuku některých předmětů na druhém stupni aprobovaně. Díky účasti vyučujících na vzdělávacích akcích a jejich sebevzdělávání se vliv neaprobované výuky v hospitovaných hodinách negativně neprojevil.

Mateřská škola pravidelně využívá tělocvičnu, saunu a keramickou dílnu, což má pozitivní vliv na zdraví a rozvoj dovedností dětí. Nepříliš optimální je umístění třídy dětí od dvou do tří let ve druhém poschodí, což na ně klade nadměrně zvýšené nároky při zdolávání velkého množství schodů. Využívané sociální zařízení není přizpůsobeno dvouletým dětem. Ve třídě Berušek mají odpočívající děti k dispozici pouze společná lehátka. Část dětských stolů a židlí, které děti mateřské školy využívají ve školní jídelně, není přizpůsobena jejich výšce.

Vedle kmenových učeben, jejichž počet převyšuje aktuální počet tříd, disponuje základní škola i řadou odborných učeben. Učebny jsou mimo jiné vybaveny prostředky informačních a komunikačních technologií. V hospitovaných hodinách však byly použity v malé míře a výhradně pro pouhou prezentaci učiva. Velmi dobré podmínky (přílehlé hřiště a prostornou tělocvičnu) využívá škola nejen pro povinnou a rekreační tělesnou výchovu, ale často zve na různé sportovní aktivity i okolní školy. Získané zkušenosti dále uplatňuje ve prospěch svých žáků (účinná motivace žáků k pohybu, zařazování netradičních sportovních činností). Rozlehlý areál celé školy se daří dobře udržovat a využívat s úspěšně naplňovaným cílem zajistit pozitivní výchovný vliv prostředí na děti a žáky.

V oblasti partnerství se pozitivně projevují oboustranně přínosné vztahy se zřizovatelem. Škola se aktivně podílí na celé řadě kulturních a sportovních akcích v místě. Spolupráce se školskou radou a místními organizacemi je na velmi dobré úrovni. Pravidelně jsou zákonným zástupcům poskytovány informace o vzdělávání dětí a žáků. O aktivitách školy jsou rodiče i veřejnost informováni také prostřednictvím přehledných webových stránek školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaném předškolním vzdělávání přistupovali vyučující k dětem klidně, preferovali pozitivní motivaci. Ve třídách bylo vytvářeno klima podporující učení, byla zastoupena zejména individuální práce a činnosti samostatné či v menších skupinách. Zařazovány byly aktivity podporující přímé pozorování a praktické dovednosti dětí.

Spontánní a řízené činnosti zpravidla prolínaly celým vzděláváním, přechody mezi nimi byly většinou plynulé. Obsahová správnost a její vyváženost byla učitelkami plánována, sledována a úspěšně realizována. Připravené prostředí, pomůcky i materiál zajišťovaly pestrou vzdělávací nabídku podle potřeb, zájmu a zaměření dětí včetně dítěte s odlišným mateřským jazykem. Výborně byla zajištěna dopomoc, vedení či individuální přístup. Děti byly seznamovány s cílem činností, které byly propojeny s reálným životem. Námětová provázanost byla zřejmá z celého sledovaného vzdělávání. Motivace byla pro děti zpravidla přiměřeně zajímavá, aktivizovala jejich zájem a zapojení. Během hospitací byla zaznamenána nižší pestrost uplatňovaných výchovných a vzdělávacích strategií. Nejčastěji využívaná řízená a nepřímá řízená činnost však byla ve většině případů zdařilá. Na děti byly zpravidla kladeny diferencované a přiměřené nároky, činnosti jim byly umožňovány většinou podle jejich schopností, respektováno bylo individuální tempo.

Vyučující vedli děti ke správným způsobům užití hraček, pomůcek a vybavení, stejně tak jako k jejich důslednému úklidu a jeho kontrole. V průběhu celého vzdělávání se dětem dostávalo až na výjimky srozumitelné zpětné vazby, projevy i výkony byly oceňovány vzhledem k jejich možnostem. Většina aktivit u dětí posilovala pozitivní sebepojetí a sebevědomí, spontánní negativní projevy nebyly zaznamenány. Byla podporována soudržnost, sounáležitost a rozvíjena dětská přátelství.

V oblasti komunikativních dovedností byl dětem poskytován dostatečný prostor k samostatnému řečovému projevu, byla podporována pozitivní seberealizace. Ne vždy bylo postupováno účelně při samostatném řešení problémů a práci s chybou, chyběl nebo nebyl využit prostor pro vyjádření vlastního názoru, úvahy nebo návrhů řešení.

Menší měrou byla využita možnost zapojit děti při vzájemném hodnocení, společném ocenění a kontrole správnosti výsledku. V menší míře docházelo také ke zhodnocení přínosnosti jednotlivých činností a využití prostoru pro sebehodnocení nejstarších dětí při konkrétních činnostech.

Při volbě užitých výchovných a vzdělávacích strategií v základní škole nepostupovali pedagogové jednotně. Ve většině hospitovaných hodin ve třídách prvního stupně uplatněné strategie odpovídaly charakteru probíraného učiva a věku žáků. Převládalo přirozené střídání činností. Účinná motivace, průběžné povzbuzování a pochvaly se pozitivně odrážely na pracovním úsilí žáků. Vyučující kombinovali skupinovou výuku s metodicky dobře řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, uplatňovali kooperaci při práci ve dvojicích. K upevňování a procvičování učiva pedagogové zařazovali didaktické hry, účelně střídali pestré činnosti a vytvářeli dostatek prostoru pro vlastní iniciativu žáků. Průběžně oceňovali snahu i dílčí pokrok žáků a povzbuzovali je k další aktivitě. Žáci si prohlubovali ve velké míře sociální, komunikativní a občanské kompetence (společné rozhovory, spolupráce, vstřícnost, přátelská atmosféra, sociální návyky). Zařazování aktivizujících prvků a pohybové relaxace přispívalo k udržení pozornosti žáků. Kontrola výsledků samostatné práce probíhala spíše společně, nebyly využívány možnosti uplatňovat přiměřené tempo práce zařazením různých forem této kontroly.

Naproti tomu většina hospitovaných hodin na druhém stupni se vyznačovala frontálním přístupem s nízkou efektivitou. Aktivní byli především učitelé a méně žáci, kteří často jen pasivně sledovali výklad pedagoga. Jen výjimečně se vyučujícím dařilo žáky zaujmout a rozvíjet jejich kreativitu (například při samostatné i společné rukodělné práci nebo v předmětech výchovného zaměření). Ojedinelé využití interaktivní techniky působilo motivačně. V několika případech snížily účinnost výuky i projevy nedostatečných pracovních návyků některých žáků. Nevhodnou organizací se vyznačovaly závěry vyučovacích hodin. Vyučující na druhém stupni je často ukončovali předčasně a s žáky jen očekávali formální konec hodiny. Nevyužívali tohoto času k systematickému shrnutí učiva, nedávali žákům možnost k sebehodnocení a sami ani stručně nezhodnotili splnění cíle hodiny.

Práce ve školní družině probíhala ve dvou odděleních. V práci účastníků zájmového vzdělávání se střídaly odpočinkové činnosti, pravidelné zájmové činnosti, tvořivé činnosti, vycházky atd. Vzdělávání probíhalo ve velmi příznivé pracovní atmosféře.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Do doby konání inspekční činnosti mateřská škola systematicky a objektivně nevyhodnocovala zejména informace o kvalitě podmínek předškolního vzdělávání a organizace vlastního provozu. Předložené evaluační výstupy jsou popisné, spíše

formálního rázu a nevedly k přijímání adekvátních opatření ke zvyšování kvality poskytovaného předškolního vzdělávání.

Úroveň dosahovaných výsledků předškolního vzdělávání převážně odpovídala očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Nejstarší děti přiměřeně k věku a individuálním možnostem zvládaly vztahové, pracovní a hygienické návyky. Dále prokazovaly různé interaktivní dovednosti například z oblastí předcházejících čtení, psaní, počítání. Procvičovaly si logické myšlení a paměť, hledaly souvislosti toho, co se ve škole naučily, v reálném životě (například bezpečnost při pohybu na pozemní komunikaci).

Pro sledování pokroků jednotlivých dětí pokračuje mateřská škola ve využívání věkově odstupňovaného systému, jehož součástí jsou i výběrová portfolia. Informace o jejich dalším rozvoji zpravidla využívá v rámci přijetí vhodných pedagogických opatření, která promítá do vlastního průběhu vzdělávání.

Ve zjišťování výsledků žáků v základní škole sehrávají důležitou úlohu vstupní písemné práce a pravidelné čtvrtletní prověrky z matematiky a českého jazyka. Jejich výsledky slouží především k analýze jednotlivých jevů, které aktuálně žákům způsobují při výuce největší potíže. Jiná opatření škola neprovádí.

Zároveň si vedení školy ověřuje výsledky ve vzdělávání využíváním externího testování. Výsledky z českého jazyka a většinou i v matematice jsou pod republikovým průměrem. Jeden ze sledovaných ukazatelů hovoří i o nedostatečném využívání studijního potenciálu žáků. I v této oblasti škola nepřijímá žádná opatření.

Pozitivem je, že žáci mají možnost účastnit se různých soutěží a olympiád (matematické, z českého jazyka, z anglického jazyka, z fyziky, z první pomoci, v tanci, sportovní soutěže) a mají tak srovnání s ostatními žáky. Ve školním roce 2018/2019 získal reprezentant školy 2. místo v krajském kole Matematické olympiády.

V době inspekční činnosti postupovala mateřská škola podle vlastní strategie práce s dětmi s různou potřebou podpůrných opatření. Školní péče byla poskytována dvěma dětem. Vzdělávají se podle individuálních vzdělávacích plánů, oběma byla přidělena asistentka pedagoga, vhodně byla upravena organizace, formy a metody vzdělávání, zakoupeny a aktivně a účelně používány doporučené kompenzační a stimulační pomůcky. Díky tomu jim byly vytvořeny optimální podmínky pro přijetí. Při inspekčních hospitacích bylo zjištěno, že učitelky, asistentky pedagoga i ostatních pracovnice, které se na péči o děti a jejich vzdělávání podílejí, na ně působil citlivě a přiměřeně. Efektivně byly zařazovány zejména názorné a taktilní metody a nácvik pracovního chování. Příkladná byla spolupráce učitelek a asistentky pedagoga přímo při vzdělávacích činnostech, byla velmi přínosná pro dítě s potřebou podpůrných opatření i pro ostatní děti ve třídě.

Výchovná poradkyně seznamuje všechny pedagogy základní školy s doporučeními školských poradenských zařízení. Požaduje od jednotlivých vyučujících několikrát ročně stručné písemné vyjádření s písemným vyhodnocením účinnosti podpůrných opatření. Vlastní ověření těchto tvrzení (například hospitační činností) však neprovádí. V době inspekční činnosti bylo vzděláváno 27 žáků s podpůrnými opatřeními. Z toho 3 žáci měli podpůrná opatření III. stupně, přičemž u jednoho z nich působí také asistentka pedagoga. Škola realizuje pedagogickou intervenci pro 22 žáků.

Výchovná poradkyně je zároveň i metodikem prevence. Strategie v oblasti prevence rizikových jevů je naplňována zejména prostřednictvím programů realizovaných ve spolupráci s různými organizacemi (Ponorka – Žďár nad Sázavou, Spektrum – Žďár nad Sázavou). Aktuální témata prevence jsou také začleňována do výuky. Jsou podporovány odmítavé postoje žáků k nežádoucím jevům a nabízeno široké spektrum zájmových činností.

Probíhají školní projekty a besedy. Přínos těchto aktivit pro žáky není efektivně vyhodnocován. K závažným projevům rizikového chování však v minulém a letošním školním roce nedošlo.

Výchovná poradkyně má nastaven plán kariérového poradenství, kde využívá osvědčené aktivity (spolupráce s úřadem práce, exkurze do firem v blízkém okolí, prezentace zástupců středních škol přímo na škole).

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti se v mateřské škole zvýšil počet vzdělávaných dětí.
- V mateřské škole se pedagogický sbor celkově obměnil.
- V základní škole působí stabilizovaný a plně kvalifikovaný pedagogický sbor.
- Dříve nevhodná organizace zájmových činností v mateřské škole byla změněna.

Silné stránky

- Mateřská škola podporuje péči o zdraví dětí (tělocvična, saunování).
- Základní škole se daří využívat velmi dobré podmínky pro povinnou i rekreační tělesnou výchovu ve prospěch žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká úroveň monitoringu, vyhodnocování činnosti mateřské školy, neúčinnost či absence účelně přijímaných opatření ke zlepšení stavu.
- Organizace provozu mateřské školy není přizpůsobena biorytmu všech dětí.
- Nízká účinnost metodického vedení pedagogů.
- V uplatňování účinných výchovných a vzdělávacích strategií v základní škole jsou pedagogové prvního stupně výrazně úspěšnější než učitelé druhého stupně.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Účinně hodnotit činnost mateřské školy (včetně kontrolní a hospitační činnosti), přijímat účelná opatření ke zlepšení stavu.
- Zkvalitnit řízení mateřské školy, nastavit jasná pravidla a kompetence.
- Více využívat jednání pedagogické rady a metodických orgánů zejména pro metodické ovlivňování kvality výuky.
- Sjednotit působení pedagogů celé školy při využívání účinných výchovných a vzdělávacích strategií.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 22. 10. 2019
2. Školní vzdělávací program Základní školy Svratka, s platností od 1. 9. 2016
3. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Mějme se rádi, kamarádi“, s platností od 1. 9. 2017
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu, s platností od 1. 9. 2016
5. Školní řád mateřské školy, ze dne 26. 8. 2019
6. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 1. 9. 2019
7. Koncepce školy, bez data vyhotovení
8. Plán dlouhodobého rozvoje školy 2017–2019 a 2020–2022, ze dne 1. 9. 2019
9. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019
10. Vlastní hodnocení školy, školní rok 2017/2018 a 2018/2019
11. Rozvrh základní školy, školní rok 2019/2020
12. Kniha úrazů dětí, žáků a studentů, založena k 1. 9. 2019
13. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků, ze dne 31. 8. 2019
14. Seznam absolvovaných DVPP, školní rok 2018/2019
15. Plán práce třídního učitele, školní rok 2019/2020
16. Vstupní prověrky 6. ročníku, školní rok 2019/2020
17. Plány kontrolní a hospitační činnosti v mateřské škole a základní škole, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
18. Záznamy z hospitační činnosti, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
19. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
20. Zápisy z jednání předmětových komisí, školní rok 2018/2019
21. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
22. Výsledky testování SCIO, školní rok 2018/2019
23. Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta, ze dne 28. 8. 2019
24. Zápisy z jednání školské rady, školní rok 2018/2019
25. Vyplněné dotazníky pro rodiče, učitele a žáky, školní rok 2019/2020
26. Plán aktivit – kulturních, sportovních a veřejně prospěšných, školní rok 2019/2020
27. Zájmová činnost, školní rok 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu	Miroslav Pospíšil v. r.
Ing. Václav Čech, školní inspektor	Václav Čech v. r.
Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice	Renáta Hánová v. r.
Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka	Kateřina Hlaváčková v. r.
Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka	Pavla Srnská v. r.

V Jihlavě 27. listopadu 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iva Kopecká, ředitelka školy	Iva Kopecká v. r.

Ve Svatce 2. 12. 2019